

OK 2012

Side 2, 6 og 7

Byggefolk og KOL-lunger

Side 3

Faglig adgang til Cityringen

Side 7

Kommuneløfte brudt i Lyngby

Side 12

Kan det stå ude i al slags vejr?

Ørestadens prisvindende byggeri - 8-Tallet - håndværkeranmeldes

Side 10

AF CLAUS VON ELLING
FORMAND, BYGGEGRUPPEN

Fagligt fokus

Fagligt Fokus er medlemsblad for 3F Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening, Trekronergade 26, 2500 Valby
Tlf.: 70 30 08 26
Hjemmeside: www.3f.dk/bjmf

Tilrettelæggelse og produktion:

Mads Bruun Pedersen (DJ),
Tlf.: 41 67 70 49
Lotte Ott (DJ) Tlf.: 20 98 37 27

Kontakt:

fagligtfokus@3f.dk

Ansvarshavende:

Henrik Lippert

Layout:

Wiegaarden (133054)

Tryk:

Specialtrykkeriet Viborg a/s

Deadline & udgivelse 2012:

Nr. 2: 5. marts

Udgivelse: 26. marts

Redaktionsmøde:

På Mølle Allé

5. marts 2012, kl. 16

23. april 2012, kl. 16

4. juni 2012, kl. 16

6. august 2012, kl. 16

10. september 2012, kl. 16

8. oktober 2012, kl. 16

12. november 2012, kl. 16

Forsidefoto:

Lotte Ott

SØG OG FIND PÅ

www.3f.dk/bjmf

Find bl.a. 'hvem er hvem', aktiviteter, nyheder og meget mere.

OK-krav helt til sidste led

Der skal styr på hele byggekæden ved dette års overenskomstforhandlinger.

Tirsdag kl. 12.30. Jeg står på en byggeplads, hvor et firma med RUT-nr. 00001186 laver flisearbejde i underentreprise for en underentreprenør til hovedentreprenøren. Altså i 3. led.

Firmaet er en italiener, der bor i Sverige. Han har registreret sig som loven kræver, nemlig i Registret over Udenlandske Tjenesteydere (RUT).

Ved nærmere undersøgelse viser det sig, at virksomheden er ophørt med at eksistere i november 2010, så der må altså være et eller andet galt.

Jeg spørger hovedentreprenøren, om ikke han mener, det er et problem, at der på hans byggeri arbejder en virksomhed, der er ophørt for over et år siden. Men han svarer afværgende: "Jeg har ikke entreret med firmaet, og det er ikke mit ansvar, hvad mine underentreprenører gør", svarer han.

Her er det så, at vi er dybt uenige. For det arbejde kunne have været udført af en arbejdsløs dansk murer, som betaler skat i Danmark og som får løn efter overenskomsterne.

Dette er blot en af de situationer, vi oplever i dagligdagen, og som er med til, at vi ved denne overenskomst vil anbefale at strejke, hvis vi ikke får noget, der ligner et kædeansvar, en tredje parts forpligtelse og en væsentlig forhøjelse af minimallønnen.

Kravet om "kædeansvar" betyder, at hovedentreprenøren hæfter økonomisk, hvis en underentreprenør snyder sine ansatte. Uanset hvor mange led der er i "kæden".

Kravet om "tredjeparts-forpligtelse" betyder, at et overenskomstdækket firma ikke må sælge arbejdet videre til en underentreprenør, der ikke har overenskomst.

To krav, som ikke behøver koste virksomhederne en eneste krone, hvis de blot er en smule kritiske over for hvem, de arbejder sammen med.

Det mest opsigtsvækkende ved disse krav er, at de almindelige overenskomstdækkede byggevirksomheder har samme ønske. For de mister arbejdet i unfair konkurrence til firmaer, der aflønner falske selvstændige, illegale migrantarbejder eller andre underlødige konstellationer. Og ofte til priser, der ikke engang kan dække materialeudgifterne.

Så kære kolleger: Vi skal sende et signal til vores arbejdsgiverorganisationer om, at denne overenskomst SKAL sikre os vores ret til et arbejde under ordnede forhold og på et sundt og velfungerende arbejdsmarked.

Hvis ikke, så kan det meget vel betyde, at byggebranchen ender som i visse andre EU-lande. Nemlig som en branche, hvor der ikke kan opretholdes en løn, der er stor nok til at betale leveomkostningerne. Hvor vi ser en stigning i arbejdsskader og ulykker. Og hvor de eneste, der kan tjene penge, er de helt store entreprenørfirmaer, som alligevel ikke anser arbejdsmarkedet i Danmark som interessant i forhold til, hvad EU kan tilbyde.

Vi vil kæmpe for at sikre lige vilkår, uanset hvilket land man kommer fra, nemlig danske overenskomstmæssige vilkår. Vi vil stå fast på retten til vores arbejde. For hvad er de andre krav værd, hvis vi ikke skal udføre arbejdet?

Kære kolleger, det er det, I skal gøre jer klart, når der skal stemmes om overenskomstresultatet. ■

Har byggefolk øget risiko for **KOL-lunger?**

1000 københavnske bygningsarbejdere er blevet tilbudt at deltage i en undersøgelse om byggestøv og dårlige lunger.

Projektleder, læge
Ellen Mølgaard.

TEKST OG FOTO **LOTTE OTT**

I disse dage får 1000 københavnske byggefolk brev fra Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling om deltagelse i et projekt, der skal undersøge om byggestøv har betydning for udvikling af Kronisk Obstruktiv Lungesygdom – også kaldet KOL.

Det er undersøgelsens håb, at kunne finde ud af, om der er en sammenhæng mellem udvikling af KOL og at arbejde i støvede omgivelser, og at denne viden kan bruges forebyggende.

ENKELT OG UDEN BIVIRKNINGER

Hvis de inviterede siger ja til at deltage, rykker en mobil lungeklinik ud på arbejdspladsen og foretager undersøgelsen, som vil vare ca. 30 minutter og som er uden bivirkninger.

- De, der deltager, får kendskab til deres egen lungefunktion og kan evt. blive henvist til

Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, siger læge Ellen Mølgaard, der står for projektet.

Med invitationen følger også et spørgeskema, som tager ca. 20 minutter at udfylde. Hvis nogen har problemer med at besvare skemaet, er de velkomne til at henvende sig til socialformidler Anne Mette Dinesen i BJMF.

OGSÅ FOR RYGERE

500 tømrere og 500 nedrivere og isolatører, organiseret i BJMF, er inviteret. Fælles for deres arbejdsmiljø er støv. Desuden er 500 portører inviteret med som kontrolgruppe – alle mænd i alderen 35 – 60 år.

Tidligere mente man, at rygning var den eneste betydende faktor for udvikling af KOL. Men forskellige videnskabelige undersøgelser har vist, at byggestøv gør lungefunktionen dårligere.

Rygere kan sagtens deltage i

Et meget stor gruppe bygge- og anlægsarbejdere udsættes for byggepladsstøv – muligvis i et omfang, der medfører risiko for udvikling KOL. Det skal en stor undersøgelse af 1000 af BJMFs medlemmer afdekke.

undersøgelsen, der vil se på forholdet mellem tobak og støv, og udviklingen af KOL. Det eneste kriterium for at deltage er udover branche, at man er rask og arbejdsdygtig.

TRE I ÉN

Hele projektet består af tre dele: En undersøgelse af hvor mange af de undersøgte byggefolk, der har KOL. En undersøgelse af

hvor meget støv, der er på arbejdspladserne. Det hele skal munde ud i en forebyggelsesstrategi.

Hele projektet vil forløbe over tre år, og de første rapporter vil blive offentliggjort i løbet af oktober 2014. Den første, undersøgelse af lungefunktionen hos byggefolkene vil foregå i forår og sommer 2012. ■

FLERE LÆRERPLADSER NU!

Den 17. januar tog folk fra Ungdommen i BJMF rundt til nogle af de store københavnske byggefirmaer for at give dem en sidste chance for at tage lærlinge, inden bissen bliver skruet på.

- NCC ville slet ikke snakke med os, og hos Pihl var der heller ikke hul igennem, siger ungdomskonsulent i BJMF, Rasmus Gudmandsen.

- Firmaerne kan godt regne med at få lidt problemer med sure lærlinge i fremtiden, siger han. *-lott*

Fagforeningens BO-SITUATION

Fra den 12. marts vil BJMFs faglige afdeling ligge på Mølle Allé 26 i Valby, mens a-kassen bliver boende i Trekronergade 26.

Baggrunden for rokaden er en vurdering af, at et salg af de eksisterende huse og køb af en ny og større bygning, vil være økonomisk uforvarligt på nuværende tidspunkt.

- Vores mål er stadig at få samlet fagforening og a-kasse i et hus, der kan rumme alle aktiviteter. Men det kan ikke lade sig gøre her og nu. Derfor vil vi rykke rundt, så vi udnytter vores lokaler bedst muligt og dermed også vores indsats på alle områder, siger Anders Olesen, næstformand for BJMF.

- Vi har kig på en bygning i Sydhavnen. Men for det første kræver det, at vi kan få begge huse afsat. For det andet vil der gå op til to år, før vi kan rykke ind. Derfor laver vi rokaden nu, siger han.

FRA DEN 12. MARTS FINDER DU I:

Trekronergade 26: A-kasse, formandsgruppe, socialrådgiverfunktion, klubber.

Mølle Allé 26: Faglig afdeling med byggegruppe og servicegruppe, uddannelsesansvarlig og ungdom, socialrådgiverfunktion, samt journalister.

De to fagforeningshuse ligger 10 minutters gang fra hinanden. *-lott*

Polsk dødsulykke op i Folketinget

Beskæftigelsesministeren inddrages nu i sagen og skal redegøre for, hvad myndighederne har gjort for at forfølge sigtelsen over for den dræbtes arbejdsgiver.

Over et år er der gået siden den morgen i begyndelsen af januar 2011, hvor polske Pawel Dymecki trådte igennem taget på en lagerbygning i Brøndby, faldt seks meter ned på et betongulv og siden døde af sine kvæstelser.

Efterfølgende blev ulykken undersøgt af Arbejdstilsynet, som indstillede til politiet, at der blev rejst tiltale mod Dymeckis arbejdsgiver for ikke at have sikret arbejdspladsen tilstrækkeligt. Han søges dømt efter lovens strammeste straf, en bøde på 40.000 kr.

Arbejdsgiveren flygtede imidlertid umiddelbart efter ulykken tilbage til Polen, og siden har det ikke været muligt for myndighederne at opspore ham, så han kan blive stillet for en domstol.

Tre gange har der været aftalt

retsmøder, tre gange er de blevet aflyst, tre gange har myndighederne måttet se i øjnene, at arbejdsgiveren ikke har kunnet findes.

I det lys forekommer det bemærkelsesværdigt, at det lykkedes for *Fagligt Fokus* på få timer og med brug af en mobiltelefon at spore manden, finde frem til ham, opsøge ham i Polen og lave et interview med ham om hans ansvar for og rolle i ulykken.

Det har *Fagligt Fokus* beskrevet i en række artikler i løbet af 2011, og efter en kronik i *Politiken* den 12. januar 2012 har folketingsmedlem Finn Sørensen (Enhedslisten) nu taget sagen op og bedt beskæftigelsesminister Mette Frederiksen (S) om en forklaring på, hvad danske myndigheder konkret har foretaget sig i sagen. *(mbp)*

Kronik i *Politiken* den 12. januar 2012.

Der skal ske "Forandring Nu!"

Fagforeninger, unge og klima- og miljøfolk i front den 28. - 29. marts for et opgør med EU-toppens nedskæringer. Der er brug for grøn vækst, job og bekæmpelse af social dumping.

Anders Olesen

og studenterbevægelsen og klimabevægelsen.

De ønsker med en fælles kampagne under overskriften Forandring Nu! at gøre op med den linje, som har præget de politiske skridt, der er taget indtil nu for at komme igennem den økonomiske krise.

Der har siden efteråret været arbejdet på en fælles platform for initiativet, og det har nu sat sejlene til en konference den 28. og en manifestation i gaderne den 29. marts. Initiativet er taget af Byggefagenes Samvirke og LO Storkøbenhavn

Formand for Byggefagenes Samvirke, Anders Olesen, som også er næstformand i BJMF, siger:

- Den nedskæringslinje, som de europæiske politikere har fulgt hidtil, rammer almindelige mennesker på økonomien i form af arbejdsløshed og social dumping. Der skæres i velfærden og fremtiden undergraves for de unge. Når København ligefrem har besøg af de politikere, som i praksis er dem, der udformer denne politik, så skal de have svar på tiltale. Det gør vi med vores initiativ.

Opbakningen til initiativet kommer fra LO Storkøbenhavn, Byggefagenes Samvirke, 3F branchern, BAT-kartellet, klimaorganisationer og elev- og studenterbevægelsen. Den kreds er åben for flere deltagere, understreger Anders Olesen. (mbp)

Når EU's økonomi- og finansministre mødes i København i slutningen af marts måned, bliver de budt velkommen af en kreds af fagforeningen, elev-

Direkte indhug i fortjenesten

En murermester fik lang næse, da fogeden inddrev skyldige beløb til fagforeningen direkte hos hans hovedentreprenør.

Michael de Gier, faglig sekretær i BJMF

TEKST **LOTTE OTT**
FOTO **MADS BRUUN PEDERSEN**

Mycon Byg ApS hyrede i foråret 2010 nogle polske håndværkere til at arbejde for sig på Tivoli Congress Center. Fagforeningen fik kendskab til, at firmaet ikke havde overenskomst, og i maj måned samme år indgik firmaet en tiltrædelsesoverenskomst.

- Men det viste sig, at Mycon Byg ikke betalte pension, feriepenge og søgnehelhedsbetaling efter bogen - og så startede en arbejdsretssag, fortæller Michael de Gier, faglig sekretær i BJMF.

Firmaet mødte ikke frem til retssagen, men blev ved en udeblivelsesdom dømt til at betale knap 180.000 kr.

Da pengene i februar 2011 stadig ikke var blevet indbetalt, gik sagen til inkasso. Fogeden besluttede, med hjælp fra fagforeningen, at gøre udlæg i entreprisesummen i et arbejde, hvor Mycon Byg var underentreprenør.

Firmaet var underentreprenør hos NCC, der bygger plejeboliger i Ørestaden for boligselskaberne AKB og KAB, og i december blev det skyldige beløb på 179.634 kr. betalte direkte fra NCC.

- Det har jeg aldrig været ude for før. Men det er da en mulighed, vi skal skrive os bag øret til lignende sager fremover, siger Michael de Gier om fogedudlægget i entreprisesummen.

- Det er ikke usædvanligt. Men man kan sige, at der har været en god sagsbehandling, siger advokat i 3F, Jesper Munk. ■

Plejeboliger i Ørestaden. Her arbejder Mycon i underentreprise for NCC.

UDBETALING AF EFTERLØN 2012

Ydelsesperiode	Periode slut	Disposition
Uge		Efterløn & dagpenge mv.
51, 52, 01, 02, 03	Søndag d. 22. januar	Torsdag d. 26. januar
04, 05, 06, 07	Søndag d. 19. februar	Torsdag d. 23. februar
08, 09, 10, 11	Søndag d. 18. marts	Torsdag d. 22. marts
12, 13, 14, 15, 16	Søndag d. 22. april	Torsdag d. 26. april
17, 18, 19, 20	Søndag d. 20. maj	Torsdag d. 24. maj
21, 22, 23, 24	Søndag d. 17. juni	Torsdag d. 21. juni
25, 26, 27, 28, 29	Søndag d. 22. juli	Torsdag d. 26. juli
30, 31, 32, 33	Søndag d. 19. august	Torsdag d. 23. august
34, 35, 36, 37, 38	Søndag d. 23. september	Torsdag d. 27. september
39, 40, 41, 42	Søndag d. 21. oktober	Torsdag d. 25. oktober
43, 44, 45, 46	Søndag d. 18. november	Torsdag d. 22. november
47, 48, 49, 50	Søndag d. 16. december	Torsdag d. 20. december

OK 2012-forum på vej

Netværk til diskussion af de igangværende ok-forhandlinger tager form.

TEKST **MADS BRUUN PEDERSEN**

En stribe af de fagforeninger, som under de seneste to overenskomstfornyelser har udgjort OK-initiativet, har igen været samlet for at lægge op til et nyt OK-forum.

Det fortæller formand for Bygge-, Jord- og Miljøarbejderens Fagforening, Henrik Lippert.

- Via de efterhånden store netværk, der er opbygget fra tidligere overenskomstforhandlinger, vil vi samle et OK-forum, siger Henrik Lippert. Hertil inviteres også deltagerne i de forskellige forhandlingsudvalg.

DER ER TRE HOVEDPUNKTER, MAN ISÆR VIL FOKUSERE PÅ I OK-FORUM:

- indsats mod social dumping
- reallønsfastholdelse
- uddannelsesmuligheder

Det tredje punkt ser især på, at der skal findes muligheder for, at de midler i uddannelsesfondene, som allerede er afsat, men som ikke bruges, kan anvendes til efteruddannelse i forbindelse med afskedigelser, forklarer Henrik Lippert og tilføjer:

- Når der nu ikke er udsigt til, at vi bliver mødt af guldragn denne gang, så er det vigtigt, at nogle af de midler, der allerede findes, kan bruges til at skabe efteruddannelsesmuligheder.

Rundtur på Carlsberggrunden

Lørdag den 14. januar inviterede Snedker-Tømrernes Brancheklub alle medlemmer af BJMF til en omvisning med guide på Carlsbergs grund, der inden længe bliver en stor byggeplads. Der er ved at blive lagt an til skurbyen og flere udbød: Vi er klar!

Det var næsten et heldagsarrangement med det store morgenbord, rundtur og en ligeså stor frokost.

PÅ BJMF'S FACEBOOK SKREV BO JØRGENSEN:

"Fantastisk, men kold rundtur på Carlsberg lørdag, med efterfølgende frokost "mit alles". Tilslutningen var formidabel, og det var en superlørdag med nye, kendte, ældre samt pensionerede kolleger. Ser frem til at vi skal arrangere næste lørdagsudflugt. En stor tak til Bjarne "Kok" for et kæmpe stykke arbejde".
-lott

OK på Banedanmarks RINGSTEDSPOR

En konflikt for bygge- og anlægsfolk på sporet af den nye Ringstedbane fandt løsning med overenskomst og faste rammer for fagligt arbejde fremover.

Fire dage i skuret blev det til for anlægsfolkene i LM Gruppen, der har sporarbejde på den nye banestrækning København-Ringsted.

Efter forhandlinger med firmaet mandag den 16. januar kunne de afslutte en faglig konflikt. Den var udløst af, at 14-15 ansatte bygge- og anlægsfolk ønskede en overenskomst. Og det fik de. Men ikke uden sværds slag, for under vejs var man omkring både strejke, blokade og forberedelse af sympatikonflikt.

Før konflikten fik folkene en løn, som ikke omfattede en række ting såsom søn- og helligdagspenge, barselsregler og pension. Det er med den nye aftale nu indarbejdet i overenskomsten. Dertil kommer, at kollegerne fik valgt en tillidsmand.

Det fortæller Mattias Tesfaye, faglig sekretær i BJMF. Han siger til en:

- Samlet set er jeg tilfreds, men det er ikke et resultat, jeg er stolt over vedrørende lønnen. Men nu har vi en overenskomst, og så skal den bruges til at forbedre forholdene.

Lønnen ligger hermed på 120 kr. i timen, og stiger den 1. juni til 125 kr. Hertil kommer S/H-penge, kørepenge, barsel og pension, forklarer Mattias Tesfaye.

Også på arbejdsgiversiden er der tilfredshed med, at konflikten er landet, hvor den er. Det siger ledende direktør Lars Strøghn Hansen.

- Nu skal vi i gang med at lave nye kontrakter. Det er jo sådan, at når man har nedlagt arbejdet, så er man opsagt, og så skal man genansættes. Og der følger vi 3Fs bygge- og anlægsoverenskomstens regler.

Der er ud over BJMF'ere også elektrikere og metalfolk i firmaet.
(mbp)

LM Byggegruppens ene direktør Søren Knudsen (tv.) i dialog med Erik Olsen (BJMF).

Faglig adgang til Cityring

En strid mellem Metroselskabet og fagforeningen om adgangen til den nye metro, Cityringens, byggepladser på vej mod løsning.

Minerne har været en anelse stramme hos BJMFs Cityring-ansvarlige siden før jul, hvor en vagt afviste at lade fagforeningens repræsentanter få adgang til byggepladsen på Nuuks Plads på Nørrebro i København.

Faglig sekretær Elo Hansen sendte derefter en protest til Metroselskabet. Det har efterfølgende ført til noget ping-pong mellem selskabet og fagforeningen.

LEDSAGET ADGANG

Teknisk direktør i Metroselskabet, Erik Skotting, skriver nu i et brev til fagforeningen, at 3F naturligvis kan få adgang til pladserne. Og han fortsætter:

”For at sikre et højt sikkerhedsniveau på byggepladsen skal de besøgende ledsages af en medarbejder, der er direkte tilknyttet byggepladsen, og som har gennemgået CMT’s obligatoriske sikkerhedskursus. Dette vil eksempelvis kunne gøres af

et af jeres egne medlemmer på pladsen”.

Hertil føjer direktøren, at ”forud for besøget skal den besøgende aftale besøget med CMT’s byggepladsansvarlige”.

OPBLØDNING

Elo Hansen siger til *Fagligt Fokus*, at han finder det dejlig, at der er kommet en opblødning. Men tilføjer:

- Vi stiller stadig spørgsmål ved, hvad man mener med ’forud for besøget’. Hvad nu hvis den pladsansvarligt er til møde eller på ferie?

- Er det grunden til, at vi skal melde os i porten på forhånd og lave en aftale i modsætning til leverandører? Det mener vi er en begrænsning af vores frihed.

Elo Hansen tilføjer, at hvis den praktiske anvendelse af besøgsreglerne er, at det alene er nødvendigt at ringe til den pladsansvarlige og fortælle, at

Faglig sekretær
Elo Hansen

man er på vej, er det en løsning, man kan bruge.

- Men hvis det betyder, at vi skal aftale et besøg flere dage i forvejen, så er der fortsat noget uklarhed set fra vores side, siger han.

Cityringen, Nørrebroparken. Foto: Lotte Ott

ORGANISERING

Ifølge Elo Hansen har det undervejs i debatten været fremført, at fagforeningen alene kan få adgang til at mødes med medlemmerne. Men mener Elo Hansen ikke er acceptabelt. Han understreger, at det også skal være muligt for fagforeningen at få kontakt med ansatte, som ikke er organiseret.

- Hvis ikke vi kan forsøge at organisere, så vil det være et indgreb i den faglige hovedaftale, siger Elo Hansen. (mbp)

Social dumping skal stoppes ved OK

Chefforhandler for byggefagbevægelsen ser de igangværende ok-forhandlinger som et skridt på vejen.

TEKST MADS BRUUN PEDERSEN

De to krav, som sidder allerøverst i hejset ved kommende overenskomstforhandlinger, er indførelse af et akkordafsnitstillæg og etablering af en pligt for arbejdsgiverne til at sikre, at der er overenskomst i de firmaer, som hentes ind som underentreprenører.

Det sagde forhandlingsleder for byggefagbevægelsen, Peter Hougård Nielsen, da han deltog på en konference om social dumping i Byggefagenes Hus den 18. januar.

- Det mest vidtgående krav er indførelse af et kædeansvar. Det er et rigtigt krav. Men vi

bliver nødt til at være realister. Og derfor er der to krav, der ligger højere – nemlig akkordafsnitstillægget og 3. partsforpligtelsen – i hejsen, sagde han og understregede, at indførelse af et egentligt kædeansvar stiller spørgsmålet om, hvor skillelinjen går mellem, hvad der er overenskomststof og hvad der er lovgivning.

- Vi skal ikke have lovgivning ind på overenskomstområdet. I stedet skal man se et kædeansvar som bestående af initiativer. 3. partsforpligtelsen er jo egentlig et kædeans-

svarsskridt i overenskomstsammenhæng, siger han.

Han pegede også på, at der er en række andre tiltag, som skal sikres for at bekæmpe social dumping: det skal være social uacceptabelt at bruge underbetalt arbejdskraft for eksempel. Ligesom han også gerne så et ID-kort indført:

- Den gamle regeringen har haft forslaget liggende uden at gøre noget, men nu har vi fået en ny regering, så det skal sættes i søen. ■

Vi har ikke knækket koden

TEKST OG FOTO LOTTE OTT

En ny type hård gips vinder udbredelse i Danmark. Fermacell hedder produktet, der har mange gode egenskaber, men et tømrersjak på DTU er ikke særligt begejstrede.

Det er tungt, svært at skrue i og kræver en mere omstændelig arbejdsgang end almindelig gips. Dertil kommer, at det ikke er til at tjene penge på, siger sjakket.

SKRUNINGEN

Arbejdet med pladerne er på flere måder hårdt for kroppen. For det første er der skruningen. Der findes ingen egnede skruer.

- Når vi skruer, skubber pladen sig fra stålet, så må vi skrue ud og ind igen. Normalt kan vi mærke, om skruen har fat. Men vi har simpelthen ikke knækket koden, siger Gordon Mc Clymont.

- Fermacells egne skruer duer ikke. Vi har efterhånden fundet nogle andre skruer, men de kræver alle, at en fuldvoksen tømrersvend lægger hele sin vægt bag, siger Viggo Toften-Jørgensen.

VÆGTEN

Pladerne er 15 mm tykke, 90 x 120, og vejer 18 kg. Men de små plader skaber faktisk problemer. Normalt bliver en hel gipsplade kantet på plads på gulvet og evt. forlænget med korte stumper.

- Vi står og fægter med hele plader i hånden. De eneste tekniske hjælpemidler, vi har, er elektriske palleløftere og en gipshejs, når der skal monteres vandret, siger Viggo Toften-Jørgensen.

Ifølge Viggo Toften-Jørgensen har Fermacell ikke kunnet anviser egnede tekniske hjælpemidler. Han vil ikke afvise, at de findes, men leverandøren har ikke været til nogen hjælp, mener han.

Fermacell fibergipsplader består af papirfibre, der udvindes af genbrugspapir, samt gips. Gennem flere processer blandes ingredienserne til en homogen blanding af begge råstoffer. Efter tilsætning af vand – uden yderligere bindemidler overhovedet – presses og formes blandingen under højt tryk til stærke og formstabile plader, og tørres og tilskæres i de formater, der er brug for. En innovativ, energioptimeret og økologisk meget gennemtænkt produktionsmetode med særdeles strenge kvalitetskontrollsystemer. Pladerne er velegnede som almindelige byggeplader, som brandbeskyttelse og til vådrum. De er klassificeret A2, hvilket svarer til ubrændbart materiale.

Kilde: Fermacell.dk

Pladerne er hårde og skrueforke. Det kræver derfor, at en fuldvoksen tømrersvend lægger hele sin vægt bag, når pladerne skal skrues på plads, siger sjakket på DTU. Her er Gordon Mc Clymont.

STØV- OG SKÆREPROBLEMER

Der har heller ikke været hjælp at hente hos leverandøren med hensyn at skære pladerne. De kan nemlig ikke skæres med kniv, fordi de er så hårde.

Det er nødvendigt at bruge rundsav, og på byggeriet på DTU har der skullet skæres meget på grund af hjørner og skørter.

- Selv om vi bruger støvsuger på rundsaven, bliver der alligevel frigivet meget støv. Det generer øjne og næse. Vi kan ikke holde et rent arbejdsmiljø, siger Rikki Hansen.

AKKORD OG OPMÅLING

Arbejdsgangen med Fermacell er ny for sjakket – og langsommelig: Der skal fuges, limes og primes. Desuden er der meget skærearbejde med rundsav.

- På grund af skrueproblemerne, ekstraar-

bejdet med lim og primer, og fordi Fermacell ikke kan skæres med kniv, er produktet meget senere at arbejde med end almindelig gips, siger Viggo Toften-Jørgensen.

- Prislisten priser på arbejdet er imidlertid lidt lavere end på almindelig gips. Det medfører så, at vi er ude for en anden ting, der er cirka det værste, en tømrersvend kan komme ud for: At vi ikke kan tjene penge på vores arbejde.

Hvor der almindeligvis skal opsættes to lag gips, er det kun nødvendigt at opsætte et lag Fermacell.

- Men det er lige så besværligt og tidskrævende som to lag – og det tager prislisten ikke højde for, tilføjer Jacob Appel.

BØRNESYGDOMME

Alle i sjakket er fly forbandet over gipsen – på nær en én. Han er tysker og har arbejdet med Fermacell i Tyskland og kendt gipstypen i mere end 20 år.

- Det er børnesygdomme. Man skal tænke helt anderledes, når man projekterer med dette her, siger Rainer Brückmann og peger på, at monteringsanvisningen i Danmark er helt forskellig fra den tyske.

- Det betyder bl.a., at mens vi skal lime udvendige hjørner – hvilket kræver præcision i skæringen og opsætning – så er det i Tyskland en fordel med en fuge, der kan komme spartel i, supplerer Viggo Toften-Jørgensen. ■

Når lønsedlen mangler, er der måske noget galt

AF **LOTTE OTT**

Hvis der ikke kommer lønsedel, og mester begynder på den med at "der er problemer med computeren", eller "Multidata har lavet en fejl", eller "det skulle gå i orden i næste uge", så bør advarselsslamperne blinke.

Enten har mester ikke penge til løn, eller pengene bliver betalt sort. Det sidste var tilfældet for murer Rasmus Bjerregård, der i sommer fik arbejde i firmaet Villund Byg.

Men Rasmus fik ikke lønsedler den første halvanden måned. Lønnen kom heller ikke til tiden, og den aftalte akkord blev ikke betalt. Til sidst gik Rasmus ind på ATPs hjemmeside og fandt sin egen opgørelse.

Det viste sig, at mester ikke havde betalt ATP, feriepenge, pension – og skat. Rasmus havde dermed ingen garanti for, at der ikke var tale om sort arbejde. Han konfronterede mesteren, der endte med at skifte til Multidata, og derefter kom tingene i orden.

- Jeg tror, at der er flere mestre, der gør som ham, fordi tiderne er pressede, og kan man spare momsen, så er der lidt mere indtjening. Men vi er også pressede, og ligesom med arbejdsmiljøet, så er der en tendens til, at vi ikke stiller så mange krav, siger Rasmus.

Han er i dag i et andet murerfirma, hvor alt er i orden, og hvor han trives. ■

GODE RÅD TIL AKKORDSVENDE HVIS LØNNEN UDEBLIVER:

1. Stop arbejdet og sig det til mester
2. Bliv på pladsen
3. Husk at I har krav på akkordfortjeneste i ventetiden – kontakt fagforeningen
4. Gør krav på arbejdet – kontakt fagforeningen
5. Lærlinge skal fortsætte arbejdet, hvis de arbejder sammen med mester
6. Mester skal kunne komme i kontakt med akkordholdere og tillidsmand
7. Hvis mester eller byggherre kontakter jer, så kontakt fagforeningen
8. Skriv altid 'modtaget' på alle skriftlige henvendelser fra mester eller andre
9. Hvis der kommer nye firmaer på pladsen, så kontakt de nye svende og fortæl at arbejdet er blokeret.

Mattias Tesfaye/Anders Lange

På ATPs hjemmeside kan du med nem-id finde din egen side og her se om mester betaler ATP: www.atp.dk

- Kan det tåle at stå ude i ALT SLAGS VEJR?

En murer og en bygningsnedker har besøgt det belønnede byggeri 8-Tallet i Ørestaden for at se på den håndværksmæssige udførelse.

TEKST OG FOTO **LOTTE OTT**

”Fantastisk udsigt, spændende arkitektur, sjove lejligheder”, siger bygningsnedker Michael Parbst og murer Kenth Høegh, som *Fagligt Fokus* har sat stævne ved det prisbelønnede byggeri 8-Tallet i Ørestaden.

Men begejstringen omfatter ikke den håndværksmæssige udførelse.

- Jeg ville ikke turde købe en lejlighed her. Jeg tror ikke, at huset kan tåle at stå ude i alt slags vejr. Jeg frygter vedligeholdelsesudgifterne, siger Michael.

8-TALLET

Fra luften ligner byggeriet et ottetal og er tænkt som en slags rækkehusbyggeri sat på højkant. Alle boligerne er forbundet af en fli-

sebelagt vej fra grundplan til ottende etage. Der er i alt 476 boliger fordelt på byhuse, lejligheder og penthouselejligheder i arkitekt Bjarke Ingels’ byggeri, der sidste år blev kåret til Verdens Bedste Boligbyggeri på World Architecture Festival.

Hele byggeriet er beklædt med aluminium og har et lidt rå look: Der er ingen dikkedarer og udhæng. Til gengæld er der sedum (en sukulenteplante der kan tåle at tørre ud) på taget og mulighed for mere grønt i de små gårdhaver og på altanerne.

RUSTNE SKRUER OG VEJSALT

Rundturen starter med en kop kaffe i cafeen, der er stuvende fuld af brunch-gæster. Alle-

rede på vej ud påpeger Michael, at cafeens dør har skader efter regnvand, fordi vandnæsen ikke er god nok.

Det næste, de to falder over, er rustne skruer her og der i den udvendige aluminiumsbeklædning.

- Der er brugt galvaniserede skruer, der rustner, når de kommer i forbindelse med aluminium, lyder meldingen.

Beklædningen går helt ned til flisebelægningen og nogle steder ned i underlaget. Når der skal saltes om vinteren, vil saltet tære aluminiumspladerne, vurderer Michael.

FLISER, VANDPYTTER OG USIKKER GRUND

Den udvendige flisebelægning er flere ste-

der meget ujævn, og der er ikke rigtigt fald, så regnvandet har samlet sig i større pytter, der ikke kan løbe væk.

- Hvis prisen på flisearbejdet har været for billig, så bliver det derefter. Der er jo en mester og byggeleder et eller andet sted, der har sagt god for arbejdet, siger Kenth.

Det er ikke til at se, hvad fliserne er lagt på. Men omkring en rist kan man se mindst: flamingo, polystyrenskum, fugemasse, fliseklæb og asfaltpap.

- Der er mindst fem forskellige materialer, der alle skal møde hinanden, og det giver problemer, siger Michael.

SÆTNINGSSKADER OG SKIMMEL

To steder konstaterer de to håndværkere, at der er sætningskader, som kan give alvorlige problemer, hvis de ikke bliver udbedret.

De finerede hoveddøre i en række lejligheder har været udsat for regnvand. Nogle steder er de blevet udskiftet, men der er ikke lavet udhæng eller større vandnæser, så problemet vil opstå igen, vurderer Michael.

Der er også problemer med skimmel på altanerne i en af de ledige lejligheder. Der er lavet to små rum til havemøbler i hver ende af den lange altan. Men der er brugt indendørsplader, og endnu før den fire millioner kroner dyre lejlighed er solgt, er der skimmelproblemer.

FLOT BADEVÆRELSE, MEN...

I samme lejlighed har badeværelset flot flisearbejde, siger Kenth og fremhæver et rundt hjørne, men der er småhuller, som burde have været lavet ordentligt.

Faldet på badeværelsesgulvet er ikke optimalt: I brusekabinen løber vandet den rigtig vej, men på resten af gulvet, der er uden gulvafløb, står vandet stille efter en test med håndbruseren.

Der er en del at påtale vedrørende finish i lejligheden. Bl.a. sjuskede fejelister, manglende stormbremse på vinduer og altandøre, uigennemtænkt teknikrum, mv., alt sammen ting, der ikke skader bygningen, men mest smerter pengepungen.

FUGER DER IKKE TÅLER SOL

Omkring vinduer og døre i nogle af boligerne er brugt Ilmodbånd mellem trærammerne. Båndet ligger helt yderligt, og ifølge Michael vil det blive nedbrudt af solens uv-stråler.

Inde i flere af lejlighederne er fugerne ikke afhærdet. De er klistrede. Andre steder er fugerne ikke tætte. ■

De mange hundrede meter flisebelagte gange er meget ujævne og faldet er forkert, så der samler sig pytter.

Formentlig galvaniserede skruer i aluminium - det betyder rust.

Skimmelsvamp i terrasseskuret - endnu før lejligheden er solgt.

En af mange lidt pudsige løsninger på det byggeriets mange trappe- og gangarealer.

Kommunen
løb fra løfte,
da Park &
Vejafdelingen
i Lyngby-
Taarbæk skulle
udliciteres.

Lise Müller, tillidsrepræsentant for gartnerne, og Jørgen Olsen, tillidsmand for specialarbejderne og fællestillidsmand, begge i Lyngby-Taarbæk Kommune, føler sig overløbet af kommunen.

Privatisering i bondeidyllen

TEKST OG FOTO LOTTE OTT

Godt 100 gartnere og specialarbejdere i Lyngby-Taarbæk kommune prøver at holde sammen på stumperne efter kommunalbestyrelsens frontalangreb på deres arbejdsplads.

Arbejdet med pasning af veje og parker skal udliciteres fra den 1. august 2012. Tillidsfolkene vurderer, at det vil medføre forringelser for de ansatte og for kvaliteten af arbejdet.

20-30 KR. NED I TIMEN

Stråttækt bondeidyl er rammen om Park & Vejafdelingen i Lyngby - men forholdene er alt andet end idylliske. Det kan tillidsmand for specialarbejderne og fællestillidsmand Jørgen Olsen og tillidsrepræsentant for gartnerne Lise Müller fortælle om.

De har netop måttet sige farvel til 15 af deres kolleger, som følge af besparelser. Og nu kan de se frem til yderligere forringelser som følge af udliciteringen.

- Det vil ramme vores rådgivningstillæg, pensioner og lønnen, som vil gå 20-30 kr. ned afhængig af anciennitet, fordi vi kommer over på en anden overenskomst.

ØKONOMIUDVALGET LØB FRA LØFTE

I først omgang lykkedes det at få en aftale om at forlænge den gældende overenskomst til april 2015. Det anbefalede økonomiudvalget. Men så gik der politik i den.

Udliciteringen af et plejehjem blev så varm en kartoffel, at forslaget blev skrottet. Men så manglede der nogle penge, og de blev hentet ved at stryge løftet til folkene i Park og Vej.

Økonomiudvalget indstillede derfor, at overenskomsten kun skal gælde til 1. august 2013. Kommunalbestyrelsen vedtog indstillingen på trods af bl.a. teknisk forvaltnings anbefalinger.

- Vores arbejde er jo bare "teknisk". Ingen borgere bliver direkte berørt af det, vi laver på sammen måde som plejehjemmene, så det er nemmere at skære ned her, siger Lise Müller tørt.

DEMONSTRATION

Kommunalbestyrelsen besluttede på sit møde i november at forlænge overenskomsten med fire måneder efter udliciteringen. Men det skete ikke uden protester.

- Alle kolleger, der overhovedet havde mulighed for det, mødte op foran Rådhuset, og vi har opbakning fra tillidsmandskollegiet i hele Lyngby-Taarbæk - fra akademikere til sosu'ere, fortæller Jørgen Olsen.

Før byrådsmødet gik i gang, var det muligt at stille spørgsmål. Men der kom ingen svar på, hvorfor byrådet valgte ikke at følge økonomiudvalg og konsulenter, eller hvor meget hele

denne udlicitering kommer til at koste...

MAT STEMNING

Mange i Park og Vej har aldrig tidligere deltaget i faglige aktioner. De har passet deres arbejde og er blevet i jobbet i mange år.

Fremtiden er usikker og stemningen mat. Det psykiske arbejdsmiljø er elendigt, og nu frygter tillidsfolkene at alle, der har mulighed for det, vil søge væk.

- Der breder sig en ligegyldighed. Tidligere var alle parate til at gøre noget ekstra, men det er væk. Jeg har været glad for mit fag, men glæden er forsvundet, siger Lise Müller.

Lise og Jørgen indrømmer, at de selv synes det er svært.

- Tillidsfolkene bryder sammen på skift, og indimellem løber der er en tåre ned af kinden. ■

Er udlicitering løsningen?

Der er ingen, der aner om udlicitering af offentlige ydelser er en god løsning – for det er ikke undersøgt godt nok.

AF **LOTTE OTT**

Hvilken effekt har det på økonomi og kvalitet at udlicitere en offentlig opgave?

Hvilken betydning har det teknisk og på de bløde værdier?

Hvad betyder det for medarbejderne?

Tre gode spørgsmål, der ikke er besvaret godt nok, ifølge en rapport udgivet af Anvendt KommunalForskning, AKF. Rapporten har gennemgået dansk og udenlandsk litteratur siden 2000 om effekterne ved udlicitering.

Rapporten har undersøgt tre hovedområder: økonomi og kvalitet, tekniske og bløde værdier, medarbejderne.

GEVINSTEN FORSVINDER

Der er beskrevet små besparelser ved udlicitering, men der mangler ofte at blive med-

regnet de betydelige udgifter, der er forbundet med en udlicitering i form af udbudsrunder og kontrolbud m.m. Samtidig viser det sig, at gevinsten svinder ind over tid.

INGEN DOKUMENTATION FOR BEDRE KVALITET

Besparelser på de tekniske områder såsom affald, rengøring og vej, er bedst dokumenteret, mens dokumentationen på de bløde områder er meget dårlig.

”Der er ikke forskningsmæssigt belæg for at hævde, at der generelt er påvist økonomiske besparelser ved udlicitering på de bløde velfærdsområder, ligesom der ikke er dokumentation for, at udlicitering fører til en forbedret kvalitet hverken på de tekniske eller bløde områder”, hedder det i rapporten.

STRESS, UDBRÆNDTHED OG UTRYGHED

Der er kun få danske undersøgelser af, hvad udlicitering gør ved de ansatte. Men de få der er, peger på, at kun få kommuner har sociale klausuler, og at de private aktører i højere grad bruger yngre, mindre erfarne og lavere uddannede medarbejdere.

Internationale studier viser, at udlicitering har tendens til at påvirke løn og arbejdsvilkår negativt. Medarbejderne selv peger på

højere arbejdstempo, lavere jobtilfredshed, usikkerhed om ansættelse, stress og udbrændthed.

”Når de samlede effekter, fordele og ulemper ved udlicitering vejes op, er det således væsentligt at tage højde for de mere langsigtede samfundsøkonomiske omkostninger, som kan opstå som et resultat af afskedigelser, nedslidning, lavere jobsikkerhed, mv.”, siger rapporten. ■

HVAD ER AKF

Anvendt KommunalForskning, AKF, har til formål at levere ny viden om væsentlige samfundsforhold. Hovedvægten ligger på forskning i velfærds- og myndighedsopgaver i kommuner og regioner. Det overordnede mål er at kvalificere beslutninger og praksis i det offentlige.

Læs hele rapporten på www.akf.dk

BRED OPBAKNING FRA tillidsfolk i hele kommunen

Tillidsfolkene for et bredt udsnit af de forskellige personalegrupper i Lyngby-Taarbæk, har sendt en udtalelse til lokalavisen Det Grønne Område. De er bekymrede over politikernes beslutning i sagen om et udbud på det tekniske område.

”Vi tager vores opgave som tillidsvalgte alvorligt, og arbejder derfor altid for at skabe ro og orden på kommunens arbejdspladser. Det er sådan set det, vi er her for. Med udgangspunkt i den konkrete sag om udbud på det tekniske område, er vi bekymrede for, at vores opgave med netop at skabe ro, er sat under et hidtil uset pres,” skriver medarbejderrepræsentanterne.

Man skal ikke lade sig narre af stråetækt idyl hos Park & Vejafdelingen. Om små otte måneder er afdelingen blevet udliciteret til en privat virksomhed med bl.a. forringede overenskomstforhold til følge, vurderer tillidsfolkene.

Det er noget af et syn, der møder faglærte håndværkere, når de skal rette byggesjusk lavet af underbetalt og uuddannet arbejdskraft - ofte fra udlandet.

Murer Henrik Malec er godt træt af at rette dårligt udført arbejde op.

- Det ligner noget, der er løgn!

TEKST OG FOTO LOTTE OTT

Nu, flere år efter byggeboomet, begynder følgerne af for billigt udført arbejde at vise sig i form af sjusk og bygningskader. Det skriver Fagligt Fokus i det nyeste blad, og slår fast, at det er dyrt at bygge for billigt.

Beboere, bygherrer og brugere i byggerier kæmper med at få rettet op på det dårlige arbejde – og det gør de håndværkere, der kommer til bagefter og skal udbedre skaderne også. En af dem er murer Henrik Malec.

- Inden for de seneste uger er jeg to gange blevet sat til at rette op på arbejder udført af Poletter, siger han og undskylder det lidt nedladende udtryk, men forklarer, at det er en fælles betegnelse for "uorganiserede banditter".

LIGNER NOGET DER ER LØGN

Først blev han sat til at hugge murværk ned, fordi nogle vindueshuller midt i facaden var blevet lukket med røde maskinsten, mens resten af murværket var lavet med moccafarvede blødstrogne sten.

- Hverken forbandt eller de murede bånd i

facaden blev fulgt og fugearbejdet i grus og cement gjorde sgu ikke sagen bedre. Det lignede noget der var løgn.

- Jeg fik lukket vindueshullerne med de rigtige sten og i det korrekte forbandt og var selv en smule stolt – mest pga. før-og-efter resultatet.

Min mester kom endda med ros, og bygherren belønnede mester med mere arbejde.

40 PCT. AF TIDEN BRUGT PÅ AT LAVE ARBEJDET OM

I øjeblikket laver Henrik og hans makker Rockwool-puds på en villa. Al isoleringen var allerede udført af nogle polakker, som ifølge Henrik vist nok er jaget på porten.

- Vi har måttet slibe alle hjørner i lod, hele facaden har vi også måttet slibe plan, fordi isoleringen tannede flere centimeter. Alle flase og gesimbånd har vi rettet. Vi ender nok med at bruge 40 procent af tiden på at rette op på allerede udførte arbejder, vurderer han.

- Jeg har ingen idé om, hvad det har kostet

at udbedre skaderne, men jeg tænker, at det ville have været billigere og bedre, hvis arbejdet havde været korrekt udført fra start.

VIL IKKE LYDE HELLIG

Henrik vil ikke lyde alt for hellig og fortæller, at han selvfølgelig også har lavet fejl og nok også i fremtiden kommer til det. Men der er forskel på, om det er et uorganiseret udenlandsk firma eller et seriøst firma, mener han.

- Den store forskel er, at jeg er her og er klar til at rette mine fejl, ellers skal mester nok minde mig om det hurtigere end man kan stave til Ib, mens banditterne bare lukker firmaet og sender slaverne hjem.

Henrik synes, at det værste næsten er, at alle priser bliver presset pga. den unfair konkurrence fra bl.a. Polen, og at man hele tiden er tvunget til at finde de billigste løsninger.

- Hvis vi alle sammen bliver forvæntede med de billige løsninger, bliver det svært den dag, der igen kræves højere standard. ■

Nye regler på byggepladser

Fra januar 2012 håndhæver Arbejdstilsynet nye regler på byggepladserne.

TYDELIG AFGRÆNSNING

Efter § 8 skal byggepladser være afgrænset på en iøjnefaldende og let genkendelig måde med skilte eller lign. rundt om og i den umiddelbare nærhed.

Formålet er, at uvedkommende personer ikke uforvarende kan bevæge sig ind på en byggeplads.

PASSENDI TEMPERATUR

Efter § 29 skal temperaturen ved udførelsen af arbejdet være tilpasset den menneskelige organisme under hensyntagen til de anvendte arbejdsmetoder og den fysiske belastning, som de beskæftigede udsættes for.

Hvis arbejdet ikke på anden måde kan udføres således, at temperaturen kan tilpasses den menneskelige organisme, kan kravet helt eller delvist opfyldes ved, at arbejdsgiveren sørger for, at de beskæftigede anvender passende arbejdsbeklædning.

Normalt vil en temperatur omkring 10 grader være passende ved aktivt fysisk arbejde. Ved stillestående finmotorisk arbejde vil en temperatur omkring 15 grader være passende.

ARBEJDE I HØJDEN

Efter § 37 skal der ved arbejde i højden, uanset den højde, der

arbejdes i, sikres mod nedstyrtning, når der kan være fare for sikkerhed og sundhed.

Det gælder alt arbejde i højden, herunder opstilling og nedtagning af stilladser og montage af betonelementer – dog ikke for tagarbejde.

Det nye er, at der altid skal foretages en konkret vurdering, af om der er en risiko for sikkerhed og sundhed, uanset hvilken højde, der arbejdes i. Hvis der er en risiko for nedstyrtning og tilskadekomst, skal der sikres mod nedstyrtning.

Ved arbejde i højder under 2 meter skal det vurderes, om der er en risiko for at komme til skade. Normalt skal der sikres mod nedstyrtning, hvis den beskæftigede fx kan falde ned på opregende armeringsjern, farlige kanter o. lign. Ved arbejde i højder fra ca. 2 meter og opover vil højden i sig selv normalt udgøre en risiko for at komme til skade.

For opstilling, ændring og nedtagning af stilladser har parterne udarbejdet en handleplan, hvorefter der sker en gradvis indførelse af nye tiltag til sikring mod nedstyrtning frem mod 1. januar 2014, hvorefter der skal være fuldt sikret mod nedstyrtning. ■

Tydelig afgrænsning af byggepladsen med f.eks. skiltning er en af de nye regler, som Arbejdstilsynet vil håndhæve fra januar i år.

FAKTA

Ændringerne vedrører §§ 8, 29 og 37 i bekendtgørelse om bygge- og anlægsarbejde
Du kan læse mere på www.at.dk (søg under "regler").

Vellykket tur til

BERLIN

Igen i år blev kørt faglig bus af sted til den årlige mindemarch for Rosa Luxemburg og Karl Liebknecht, der brutalt blev myrdet 15. januar 1919.

AF TSCHERNING JOHANSEN

Fredag den 13. januar drog 21 personer af sted – lidt færre end sidste år – med kurs mod Berlin. Der var som sædvanligt højt humør, fællessang og bægerklang.

SPORTSCAFEEN

Vi ankom ved 23-tiden til Hostel Generator, der ligger på Storkower Strasse 160 i det gamle DDR. Efter at værelserne var fordelt og bagagen deponeret gik det i fuld firspring mod Karl Laden Strasse 33 og Sportsbar, der efterhånden er blevet vores faste mødested.

Det var dog ikke alle der gik på Sportsbar, og det var der vist flere, der skulle hå gjort...

BYTUR OG SCHWARTZ BIER

Mange var ikke så friske da vi mødtes lørdag morgen. Alle nåede dog at få morgenmad, og var klar ved 10-tiden til en lille rundtur i Berlin.

Turens første stop var Rosa Luxemburg Platz, videre til Alexandra Platz, ud af Under den Linden, hvor Humbolt universitet ligger næsten side om side med Berlins historiske museum.

Her sluttede den fælles rundtur, og en del startede deres

egen og kom vidt omkring: Check Point Charlie, Kreuzberg, Tiergarten, Oranienstrasse, mens andre blev omkring Alexander Platz.

Efterhånden som dagen gik på hæld, mødtes vi atter på hotellet, og fik en hyggelig og våd aften med bl.a. 17 stk. halve liter Schwartz Bier.

KILOMETERLANG MINDEMARCH

Søndag var dagen for den store mindemarch for 93 året for de to tyske revolutionære, der brutalt blev myrdet af kontrarevolutionære frikorpsfolk den 15. januar 1919.

Afgang fra Frankfurter Allee hvor 10.000 mennesker fra hele Europa trodsede kulden og gik i den mere end to kilometer lange demonstrationsmarch.

Demonstrationens mål var Berlins socialistiske kirkegård Friedrichfelde i bydelen Friedrichshain, hvor de begge ligger begravet.

En hurtig tur gennem mindelunden og så af sted til bussen, for at nå færgen fra Rostock. Hjemme i fagforeningen igen kl. 21.30. ■

Læs hele rapporten på www.3f.dk/bjmf

Voldgift i strid med ARBEJDSMILJØLOVEN?

En sag om rullestilladser på tømmerens prisliste strider efter fagforeningens mening mod arbejdsmiljøloven.

AF **ANDERS LANGE,**
FAGLIGE SEKRETÆR I BJMF

Et akkordsjak lavede sidste år en større vægakkord på en byggeplads på Frederiksberg. Her var der uenighed om beregning af rullestilladser i Tømmer og Snedkerprislisten.

Væggene var almindelige gipsvægge med to lag gips på hver side, isolering og stål.

Firma og svende blev enige om at køre en prøvesag på en væg, som var 4,2 meter lang og 3,6 meter høj. Sagen endte i en voldgift mellem 3F og Dansk Industri, som firmaet er medlem af.

I STRID MED ARBEJDSMILJØREGLERNE?

Dansk Industri (og dermed Dansk Byggeri) fik medhold i, at man ikke kan kræve en ekstra gang stillads til opsætning af isolering. Dette blev begrundet med, at arbejdet kan

tilrettelægges, således at man ikke isolerer over hovedhøjde.

TIB/3F havde krævet ekstra flytningen af stilladspladsen op og ned, da man ifølge arbejdsmiljøloven ikke må arbejde over hovedhøjde og under knæhøjde.

Opmand Jørgen Korsgård vurderede, at der kun skal være en ændring lodret (op eller ned) pr. 1,8 m. En opfattelse, der efter fagforeningens mening strider mod arbejdsmiljøloven.

MEDHOLD I ET FORHOLD

Endelig krævede vi ekstra flytninger af selve stilladset sideværts, da man på 2. siden skal sætte isolering og to gange gips op fra en gang stillads. For at gøre dette, må man rykke stilladset frem og tilbage, da man ikke må arbejde ud over gavlen på stilladset.

Det fik vi medhold i.

FAGFORENINGEN ANBEFALER:

- Sørg for at beregn flytning af stilladspladsen op og ned pr. 1,8 m.
- Sørg for at beregn sideværtsflytninger ud fra, at du ikke må arbejde ud over gavlen på stilladset.

Introkursus for tagdækkere 2x2 dage

Mandag d. 13. og tirsdag d. 14. februar i BJMF-Trekronergade i Valby
Torsdag d. 8. og fredag d. 9. marts på Smålandshavet Kursus- og konferencenter i Karrebæksminde (med overnatning).

PROGRAM:

Overenskomst

Hvad siger reglerne om ansættelse og opsigelse, skurregler, rejsegodtgørelse, barsel, ferie og søgnehellidag, pension?

Priskuranten for tagdækning

Indblik i priskuranten og små opgaver i brugen af denne.

Skurbog og regnskab

Lær at arbejde med og bruge den elektroniske skurbog samt betydningen af omfangsaftaler, akkorderingsedler.

TILMELDING:

Lene Neerup, tlf. 88 92 26 85,
lene.neerup@3f.dk

Helge Hansen, tlf. 40 17 02 94,
helge.hansen@3f.dk

Får du nok i løn?

KURSUS I PRISSÆTNING OG OVERENSKOMST

MÅLGRUPPE

Kurset henvender sig til alle snedkere og tømmerere, der vil vide noget om overenskomster, akkorder og prissætning.

INDHOLD PÅ KURSET

- Gennemgang af prisliste, overenskomsten mellem Dansk Byggeri og 3F, samt fagretlige regler.
- Øvelser i prissætning og opmåling.

UNDERVISERE

Du vil blive undervist af Anders Lange og Christian Nielsen.

FORMÅL OG KRAV

Formålet med kurset er, at gøre den enkelte i stand til at bruge overenskomsten samt at overskue mulighederne for prissætning. Der stilles ingen forudgående krav for din deltagelse.

MAD OG DRIKKE

Der vil blive serveret morgenmad og frokost.

TILMELDING

Tilmelding senest mandag den 20. februar 2012 til:

Vibeke Pedersen, mail: vibeke.pedersen@3f.dk, tlf.: 88 92 89 94.

KURSETS VARIGHED

Tirsdag den 28. februar 2012
til torsdag den 1. marts 2012 (uge 9)
Alle dage starter vi kl. 07.00 og slutter kl. 14.30.

STED

Kurset afholdes på Mølle Alle 26, 2500 Valby

3F Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening

Trekronergade 26, 2500 Valby

Tlf.: 70 30 08 26.

Mail: bjmf@3f.dk

www.3f.dk/bjmf

faglige sager

VIA-GROUP

Snedker-Tømrer: Medlemmet henvendte sig i afdelingen, da han manglede afregning af løn, SH/FF, G-dage, pension, samt kørselsgodtgørelse. Firmaet havde ikke afregnet jf. lønsedlerne, men havde afregnet á konto til medlemmet.

På den baggrund stillede vi krav om ny lønseddel med korrekt beregning af skat og restbeløb.

Firmaet afregnede endnu et á kontobeløb kort før mæglingen skulle afholdes, og på den baggrund blev nogle af kravene revideret.

På selve mæglingen kom det frem, at svenden nogle dage havde hentet og afleveret firmabilen i firmaet uden for arbejdstiden. Dette betød, at vi rejste krav om betaling for yderligere timer.

Sagen blev forhandlet, og svenden fik samlet 687,65 kr. i kørsel, 1.438,64 kr. i SH/FF og pension på 3.024,71 kr.

**Organisation: Dansk Byggeri/
Bygningsoverenskomsten
Arbejdsplads: Div.**

SVEND HANSEN - BYG OG MAL

Snedker-Tømrer: Et medlem henvendte sig, da han var blevet bortvist fra sit firma. Da vi fandt begrundelsen for bortvisningen for udokumenteret, rejste vi krav om, at bortvisningens skulle trækkes tilbage.

Svenden havde i forbindelse med sin ansættelse forhandlet sig til ti dages opsigelse, som var beskrevet på ansættelsesbeviset.

Vi begærede mægling, og sagen blev forhandlet. Medlemmet ønskede ikke at vende tilbage til ansættelsesforholdet, og sagen blev forliget ved at firmaet afregnede løn svarende til de ti dages opsigelse i alt 16.845 kr.

**Organisation: Dansk Byggeri/
Bygningsoverenskomsten
Arbejdsplads: Div.**

JULIUS NIELSEN & SØN

Snedker-Tømrer: Sagen omhandlede manglende velfærdsforanstaltninger, idet der var indrettet skurfaciliteter i bygningen, som ikke levede op til gældende overenskomst. Der var bl.a. ingen håndvask ud over den, der var monteret på toiletet.

På den baggrund begærede vi et orienteringsmøde på pladsen, og her gjorde vi opmærksom på, at loven kræver en håndvask pr. 5 personer – en toilethåndvask tæller ikke med, da den ikke er tilgængelig hele tiden. Herudover påtalte vi uhygiejniske badeforhold, manglende ventilation i skabe, samt manglende rengøring.

Sagen blev afgjort ved, at der blev opstillet og tilsluttet mandskabsvogn på gaden inden for fem arbejdsdage.

**Organisation: Dansk Byggeri/
Bygningsoverenskomsten
Arbejdsplads: Kgs. Nytorv 5,
1050 København K.**

SA MURER

Murer: En tidligere murerlærling henvendte sig, da han ikke havde afholdt sine feriefri dage, inden han gik til svendeprøve.

Firmaet skal i den situation afregne de overskydende dage.

Vi begærede en mægling, og sagen blev forhandlet.

Det viste sig, at firmaet ikke havde styr på, hvor mange dage lærlingen havde afholdt, men vi indgik forlig på, at firmaet skulle efterbetale 4,5 dages løn.

**Organisation: Dansk Byggeri/
mureroverenskomsten
Arbejdsplads: Div.**

MPS MURERMESTER OG ENTREPRENØR

Murer: Svendene på pladsen opførte et nyt menighedshus. I den forbindelse afleverede de,

over en periode på tre måneder tre akkordaftaler på forskellige stykker arbejde.

Den første på det indvendige murerarbejde. Den anden på det udvendige murerarbejde og den sidste på flise- og tagarbejdet.

Firmaet kritiserede samlet alle tre akkordaftaler, men kun ved den sidst afleverede aftale kunne fristen på otte dage overholdes.

Vi begærede organisationsmægling i sagen, og her måtte firmaet anerkende, at de skulle afregne de første to akkorder iht. svendenes akkordforslag, og den sidste efter priskurantens priser.

**Organisation: Dansk Byggeri/
Mureroverenskomsten
Arbejdsplads: Menighedshus,
Hvidovrevej 140**

BC BYG APS

Et medlem henvender sig i fagforeningen, og i den forbindelse kommer snakken ind på lønforholdene i den virksomhed, medlemmet arbejder i.

Medlemmet fik 150 kr. pr. time, men tiltrædelsesoverenskomsten forpligtede firmaet til at afregne efter statistikken i DA, som betyder, at lønnen skulle være 194,23 kr. pr. time.

I sagen indgik vi forlig med virksomheden, som indebærer, at firmaet skulle afregne over to rater i alt 80.000 kr. inden udgangen af 2011.

**Organisation: Tiltrædelse
Arbejdsplads: Div.**

MURERMESTER THOMAS JUHL

Murer: Ansatte i et firma havde været venlige ved deres firma, da lønnen ikke kom til tiden, og fortsat arbejdet. Desværre kom lønnen aldrig, som mester havde lovet, og vi beregnede et krav på lige omkring 300.000 kr. for fem svende og to lærlinge.

På baggrund af den manglende løn, blokerede vi arbejdet, ved at sætte svendene i skuret, og det lykkedes ad den vej at få en stor del af de skyldige beløb kradset ind, men der skyldes stadig penge. Det er penge, vi nu skal forsøge at hente hjem via Lønmodtagernes Garantifond, og dermed kan det have lange udsigter pga. den lange behandlingstid i LG. Samtidig er der altid usikkerhed om, hvorvidt LG dækker kravene.

Vi opfordrer til, at hvis man ikke får sin løn rettidigt, så sætter man sig i skuret næste morgen og kontakter sin mester og sin fagforening, og får aftalet afregning af den skyldige løn.

Det kan ikke anbefales at fortsætte arbejdet, før den skyldige løn er afregnet, eller organisationerne har fået garanti for den skyldige løn.

**Organisation: Dansk Byggeri /
Mureroverenskomsten**

Kørepenge

Nu er kørepenge maet for 2012 for Zone 1 i Bygningsoverenskomsten (TIB) kommet.

Du kan få det ved henvendelse til fagforeningen eller på hjemmesiden:

www.3f.dk/bjmf.

(Find: Faglig afdeling, Byggegruppen, Snedkere og tømrere.)

CVR	Firmanavn	Adresse	Postnr.	By	Blokeret den
3231 1822	Servicefirmaet Midt & Vest ApS	Messingvej 54	8940	Randers SV	03.01.2012
R000 4165	Merb Entreprise			Litauen	27.12.2011
R000 1407	IDC Budownictwo			Polen	02.12.2011
R000 2898	Budwencki Usługi Budowlane			Polen	02.12.2011
1654 5600	Totalmontering v/Per Dam	Rønnedevej 2, Axelved	4683	Rønnede	21.11.2011
2108 5448	HH Auto/Montage og Skovservice	Hærvejen 250	7323	Give	17.11.2011
3359 6057	D.K. Tagpap ApS	Alleen 7 D	4180	Sorø	17.11.2011
3302 0597	Art-Byg Sp.Zo.O.	Rytterbakken 25	2670	Greve	25.10.2011
R000 1544	UAB Efima			Litauen	25.10.2011
R000 2710	Nordic Multi Bygge Service			Polen	25.10.2011
3157 2800	HSS Bygningsentreprise	Ravnevænget 6	4622	Havdrup	24.10.2011
3318 6959	Snedkermester Kim Heilmann	Møllevej 54	4040	Jyllinge	24.10.2011
3240 3379	BTM Totalbyg v/Leif F. Larsen	Ole Jensens Vej 15	2670	Greve	24.10.2011
3227 3912	Murerfirmaet Marker ApS	Misteltenvej 14	2770	Kastrup	13.10.2011
3194 7103	Baltic Workforce SMBA	Langebrogade 5	1411	København K	12.10.2011
3338 9450	Arnoldi Byg ApS	Landsbygaden 48 A	2630	Taastrup	11.10.2011
1709 8241	Bullers Service v/Jørgen Petersen	Svankærvej 7	2720	Vanløse	11.10.2011
3247 1552	Promurer.dk ApS	Toftebakkevej 30	2500	Valby	11.10.2011
R000 3577	Balt Skane UAB			Litauen	03.10.2011
3375 6569	Tempovikar Sjælland ApS	Thistedgade 8 B, st. Høje Taastrup	2630	Taastrup	30.08.2011
R000 2344	Sebastian Wesolowski			Polen	16.08.2011
2996 0038	Køge Murerfirma v/Tayfon Ünsal	Boholtevej 61, 2.tv.	4600	Køge	12.08.2011
2980 0677	Koby Byg ApS	Måløv Byvej 306	2760	Måløv	11.08.2011
R000 1325	Lars Laj Polska Sp. Zoo			Polen	10.08.2011
3276 3537	Byggeservice.eu ApS	Mosebuen 46	2820	Gentofte	10.08.2011
3316 2227	Danbyggeri A/S	Langebrogade 5	1411	København K	26.07.2011
3294 4507	Lejesvendene ApS	Jernbanegade 23 B	4000	Roskilde	01.07.2011
3230 1924	Larsen & Arnetta Facaderenovering ApS	Wildersgade 42	1408	København K	01.06.2011
3314 9182	AMF Service ApS	Hammerensgade 1	1267	København K	01.06.2011
3125 1451	Lokaldistribution	Knardrup Bygade 57	3660	Stenløse	26.04.2011
3229 1260	CR Living ApS	Randrupvej 56	2610	Rødovre	26.04.2011
3153 9625	Vega-Invest v/Janusz Jankowski	Frederikssundsvej 230	2700	Brønshøj	16.03.2011
3193 2017	Mølle Byg v/Jesper Nøer Meisner	Ny Holstedvej 7	4700	Næstved	01.03.2011
8173 1810	Jensen & Christensen A/S	Horsbred 130	2625	Vallensbæk	11.02.2011
3137 7730	Innovations Byggeri	Frederiksborgvej 45, st.th.	2400	København NV	11.02.2011
3236 5396	Storm Larsen Byg & Service ApS	Løgumvej 12	2610	Rødovre	03.02.2011
3056 8850	Gigan2 Teknisk Isolering ApS	Holbækvej 151	4400	Kalundborg	20.12.2010
1606 2758	Jan Andersen	Bækgårdsvej 5, Soderup	2640	Hedehusene	02.12.2010
3274 7833	K.H.N. Service v/Kasper Hviid-Nielsen	Hollandsvej 5 E, 2.tv.	2800	Kongens Lyngby	02.12.2010
3292 7890	UAB "Jim Construction"	Bellahøjvej 178	2720	Vanløse	23.11.2010
3170 2887	Bøjden Nedbrydning og Produkt Handel	Ramsevej 1, Bøjden	5600	Faaborg	15.11.2010
2772 1109	Murermester Lars Henningensen	Muldås 9	2670	Greve	15.11.2010
2758 1501	Grybas ApS	Violvej 28	2820	Gentofte	04.11.2010
3264 4562	E. J. Badekabiner ApS	Spettrupvej 1	8722	Hedensted	25.10.2010
2137 2935	Blikkenslagerfirmaet Søren Frederiksen ApS	Arnesvej 5	2700	Brønshøj	01.10.2010
3184 6730	Dan-Pol Byg S.M.B.A.	Priorparken 685	2605	Brøndby	29.09.2010
3059 8067	Mammut Development ApS	Skyttestræde 41	2750	Ballerup	29.09.2010
2890 1488	Græse Fliser & Entreprenør ApS	Græse Skolevej 2	3600	Frederikssund	16.09.2010
3188 7933	A3 Entreprise ApS	Ulstrupvej 10	4682	Tureby	09.09.2010
9053 4157	Dansk Tagdækning	Nørregårdsvej 57	2610	Rødovre	30.08.2010
3202 5056	Murermester Jacob Boisen	Kolibrivej 8	4040	Jyllinge	13.07.2010
3030 3385	RHO Byg	Vordingborgvej 34, st.th.	4600	Køge	02.07.2010
3239 5031	MRJ Håndværkerservice	Pilevej 14	4540	Fårevejle	29.06.2010
2884 2872	NF Transport & Entreprenørservice Aps	Ellehammervej 6 C	3000	Helsingør	29.06.2010
3265 0937	Dansk Tag & Facadeentreprise ApS	Klintevej 102, Keldby	4780	Stege	09.06.2010
3014 2322	ArtBuild v/Artur Beres	Alsvej 4 A, 2. -7	2970	Hørsholm	09.06.2010
2027 1671	AB Entreprenør ApS	Esrumvej 435 A	3230	Græsted	07.06.2010
2642 9307	JLM Byg v/Jakob L. Madsen	Godthåbsvej 14, 2.th.	2000	Frederiksberg	01.06.2010
2724 9671	Dansk Malerentreprise ApS	Holmehusvej 54	5000	Odense C	25.05.2010
2883 0270	Multibyg v/Niels J. Jørgensen	Åhaven 84	2500	Valby	12.05.2010
2671 4966	Per Ventrup Jensen	Ventevej 5, Vente	4050	Skibby	11.05.2010
3236 5396	Storm Larsen Byg & Service ApS	Løgumvej 12	2610	Rødovre	03.05.2010
2851 1698	Murermester Thomas Kjerside	Dysseholm 1, Gundsømagle	3670	Veksø Sjælland	03.05.2010
2751 3115	Abildgaard Design ApS	Østerbro 10	6933	Kibæk	24.02.2010
3107 2239	KK Entreprise ApS	Mose Alle 7 B	2610	Rødovre	24.02.2010
3243 9071	3 R ApS	Andreas Bjørns Gade 10	1428	København K	28.01.2010
3242 0753	Murermester Kim Pedersen	Carl Bernhards Vej 12, 3.th.	1817	Frederiksberg C	25.01.2010
3004 5149	Ring Service v/Ilec Svetolik	Hillerødgade 38, kld.	2200	København N	13.01.2010
3242 3140	Petring Byg v/Bujar Selmani	Frederikssundsvej 192	2700	Brønshøj	13.01.2010
1013 8728	TD Bygge og Anlæg ApS	Frederikshåbsvej 53	7183	Randbøl	06.01.2010

konkurser Medlemmer, der har tilgodehavender hos disse virksomheder, skal omgående rette henvendelse til fagforeningen!

CVR	Firmanavn	Adresse	Postnr. By
12836201	Nordsjællands Entreprenørservice A/S	Undalsvej 3	3300 Frederiksværk
32557503	Glostrup Byg ApS	Smedeland 7 B	2600 Glostrup
30905474	Trekroner Penthouses ApS	Parallelvej 10	2800 Kongens Lyngby
30532066	Vestegnens Murerentreprise ApS	Vejledalen 4, 3 th	2635 Ishøj
31846730	Dan-Pol Byg S.M.B.A.	Priorparken 685	2605 Brøndby
32360041	M-J Entreprise ApS	Strandvejen 100	2900 Hellerup
28697368	Øens Bygge- & Ejendomsservice ApS c/o Pia Bagge	Kirkegårdsvej 45, 4 th.	2300 København S
20615273	P.R. Byg A/S	Nyholms Allé 48	2610 Rødovre
31873096	Casagruppen ApS	Præstefælledvej 89	2770 Kastrup
31612233	under likvidation Øens Entreprise ApS	Brøndevvej 11, Orø	4300 Holbæk
33259905	EU-workforce S.m.b.a. c/o Office Denmark	Sandbjergvej 11	2970 Hørsholm
32780768	Sikker Entreprise ApS	Smedeland 7 B	2600 Glostrup
29849986	Eu-Byg Danmark A/S	Søborg Hovedgade 21 B	2870 Dyssegård
31374634	Byggeteam Høj ApS	Højstrupvej 4	2665 Vallensbæk Strand
32563589	Hvidovre Byggeservice ApS	Brostykkevej 190	2650 Hvidovre
32567452	J.S. Entrepriser S.M.B.A. c/o Charlotte Vill Olsen	Dalen 8	4130 Viby Sjælland
31624878	KN Anlægsstruktør ApS c/o E&S	Kampmannsgade 1	1604 København V
33062702	Jack Building Service ApS	Notgangen 7	2690 Karlslunde
32357709	Bygge-Consulting ApS	Skindergade 15	1159 København K
32451608	Super Bygge 09 ApS	Laplandsgade 4	2300 København S
28903766	J&P Stilladser ApS	Brøndbyvej 150	2605 Brøndby
29393095	Atomi Byg ApS	Femøvej 3, 2	4700 Næstved
31872405	under likvidation Bekabyg ApS	Hillerødvej 13	3540 Lynge
13711380	Byg 2011 A/S (tidl. Hellerup Byg A/S)	Lyngbyvej 421	2820 Gentofte
31497450	Knæk Entreprise ApS	Industrivænget 15	4622 Havdrup
29309698	KC Entreprise ApS	Jyllingevej 70, bh.	2720 Vanløse
32937225	M&T Brølagning ApS c/o Bygning 6	Halmtorvet 29, 1	1700 København V
73383013	under likvidation KM Byg ApS	Gribskovvej 9	3400 Hillerød
32071589	i likvidation KWS Byg ApS	Høgevangenget 4	4040 Jyllinge
32643078	United Bygge ApS	Gammel Køge Landevej 115, 1	2500 Valby
12664079	u. tvangsop. Helbyge Helsingør Byggeent. A/S	Ole Rømers Vej 11 A	3000 Helsingør
15084480	Pedersen & Langsig Murerm. ApS c/o Hans Langsig	Rebæk Alle 40	2650 Hvidovre
29532605	ABC Huse A/S	Industrivej 6	4000 Roskilde
32889905	TBFB ApS	Bonderupvej 150	4370 Store Merløse.
26514010	Brødrene A & B Andersen	Erhvervsparken 3	4621 Gadstrup
13711380	Byg 2011 A/S (tidl. Hellerup Byg A/S)	Lyngbyvej 421	2820 Gentofte
32474535	Vision Plus ApS	Herlev Hovedgade 205	2730 Herlev
32885683	Solar Gruppen ApS	Niels Hem. Gade 32 A	1153 København K.
29827206	Ørestadens Snedker & Tømrerfirma	Poppelvej 84 B.	2791 Dragør
33260741	Malerfirmaet Bakkegården ApS	Henriettelundvej 1	4690 Haslev
21541591	HI Teknik ApS (EVB Byg ApS)	Haslevvej 81	4100 Ringsted

nye tiltrædelsesoverenskomster

RN Kloak v/Rune Nielsen	Arkonagade 7, 2.tv.	1726 København V
AC Byggeservice ApS	Ærøvej 4, Vorfrue	4000 Roskilde
Murer- & Aut. Kloakmester Lasse Kristensen	Traneholmvej 4	2680 Solrød Strand
Thor Nørskov Byg ApS	Ærtelandsvej 3	2300 København S
Jonas Madsen	Mosevej 11	2750 Ballerup
Our House A/S	Hvilebækvej 10, Annisse	3200 Helsingør
PBTel ApS	Nygårds Plads 8, 6.th.	2605 Brøndby
Vilstrup Murer & Entreprenør	Hindbærvej 7	4690 Haslev
Amager Have og Anlæg	Arnborgvej 5	2770 Kastrup
K-Byg v/Kevin Baunegaard	Frejas Plads 10	3650 Ølstykke
Gårdlauget 1 Skydebane Øst - Karreen	Christians Brygge 28	1559 København V
Kieper Byg ApS	Ingemannsvej 15	4700 Næstved
Uldjysk Isolering A/S	Ellehammervej 3	7430 Ikast
Rubicon Tømrer og Snedker ApS	Krudttårnsbakken 7	3300 Frederiksværk
Stefan Ohrem		Tyskland
NBB NORD Bohr und Brunnenbau GmbH		Tyskland
PTAMPA		Polen

valgte tillidsfolk og sikkerhedsfolk

byggegruppen

TILLIDSREPRÆSENTANTER:

Brian Rünitz
Jakon A/S
Ørestaden Skole
Tømrer

Claus Toft
Jakon A/S
Esplanaden
Tømrer

Jimmy Pedersen
Murerfirmaet P.W.J
i firmaet
Murer

ARBEJDSMILJØ-REPRÆSENTANTER:

Ruben J. Jensen
CG Jensen
Otto Bussesvej
Beton

Peter T. Andersen
N.H.Hansen
Frederikskaj 6
Tømrer

Generalforsamling i Tagdækkernes Landsklub

LØRDAG DEN 25. FEBRUAR 2012, KL. 10.00

Bygningsarbejdernes Fagforening, Lumbyvej 11, 5000 Odense

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Valg af stemmeudvalg
3. Bestyrelsens beretning
4. Regnskab
5. Indkomne forslag.
6. Valg til bestyrelsen
7. Eventuelt

Forslag til generalforsamlingen skal være formanden i hænde senest 15. februar.

Der vil blive arrangeret fællestransport. Har du lyst til at deltage så kontakt Helge Hansen, tlf.: 40 17 02 94

Opmålinger siden sidst

FOR FÅ PENGE I KRØLLEDE OPGAVER

Et mindre tømrerfirma havde givet svendene et akkordforslag på 98.000 kr. for en mindre opgave med vægge og lofter i gips samt nogle døre.

Afdelingen kunne måle det op til det halve (!), hvilket skyldtes, at der var mange små flader, rørkasser m.m., som betales dårlig i prislisten.

Afdelingen har til de sidste mange overenskomster krævet at, hvis prislisten skal kunne bruges på mange forskellige opgaver og af firmaer, der ikke altid kører på akkord, skal små mængder og mere krøllede

opgaver have et løft. Denne sag er (desværre) et godt eksempel på dette.

OPMÅLINGEN ENDTE PÅ TIMELØN

Et andet mindre tømrerfirma renoverede en lejlighed på 3. sal på Frederiksberg. Her skulle laves vinduer, døre, gulve mm. Og firmaet ønskede arbejdet udført på akkord.

Afdelingen målte det op, men der skulle skrives rigtig mange akkorderingssedler. Bl.a. blev vinduerne sat i fra en 2-personers lift, hvilket jo ikke er prislistens forudsætninger. Lejligheden var gammel, så der var også

en del individuel tilpasning af gulvbrædder o.l., som også skulle akkorderes.

Svendene endte med at aftale at arbejdet skulle udføres på timeløn.

NYE GIPSTYPER SKAL LØFTES I OK

Et akkordsjak lavede vægge m.m. i Fermacellgipsplader. Firmaets priser ligger på ca. 82 kr./kvm. Afdelingen kunne måle det op til ca. 94 kr./kvm. Svendene endte med at forhandle en samlet rund pris, som lå langt over opmålingen. De mener, at hvis de skulle have kørt på den nøgne opmåling (med akkorde-

ringer) ville de have tjent 100 kr./timen!

Fermacellgipsplader skal klart have et ordentligt løft til næste overenskomst.

(Læs om Fermacellgips side 8 her i bladet.)

FIRMAETS PRIS BEDST

Nogle svende i et typehusfirma havde problemer med at forhandle sig frem til en ordentlig pris på skure. Firmaet havde tilbudt 3.500 pr. skur. Afdelingen kunne måle det op til 2.500 kr. pr. skur, så svendene accepterede firmaets pris. Der var bl.a. nogle udskæringer, som slet ikke blev betalt godt nok.

Generalforsamling i Privatansatte Gartneres Klub

TIRSDAG 20. MARTS KL. 17.00 MED
SPISNING FRA KL. 16.30

Alt af faglig betydning kan diskuteres på generalforsamlingen. Så har du emner, du vil have til debat, så kom med.

Dagsorden ifølge vedtægterne med bestyrelsens beretning, valg til bestyrelse, kontingent. Derudover håber vi at kunne orientere om overenskomstforhandlingerne.

Alle privatansatte medlemmer af Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening, som arbejder inden for det grønne område, herunder anlægsgartner, greenkeeper, kontorbeplantning, boligselskaber og planteskole/væksthus, er medlemmer af klubben og velkomne til at deltage i generalforsamlingen.

TILMELDING ER IKKE NØDVENDIG.

Der er lang tid til 20. marts, men dette er sidste medlemsblad inden, så derfor det tidlige varsel. Vi anbefaler derfor alle, som kunne tænke sig måske at deltage, at skrive det i lommebogen, så det ikke ender i glemmebogen. Læs hele indkaldelsen på www.3f.dk/bjmf – under klubben.

TIB faglige sekretærer ansat i Opmålerforeningen

Fra den 1. februar 2012 er Anders Lange og Christian Nielsen ansat i Opmålerforening i Region 5. De skal lave opmålinger på Snedker-Tømrer prislisten samt opsøgende arbejde, Anders på fuld tid, Christian på halv tid.

Det betyder, at Anders og Christian nu kan måle op i den gamle TIB afd. 28 / Glostrup afdelings område på Vestegnen samt i BJMF, som dækker den gamle afdeling 27 / København.

Opmåler
Anders Lange,
tlf.: 88 92 89 60
anders.lange@3f.dk

Opmåler
Christian Nielsen,
tlf.: 88 92 89 64
christian.nielsen@3f.dk

Generalforsamling i Den Offentlige Grønne Klub

TIRSDAG DEN 27. MARTS, KL. 16.30.

BJMF, Trekronergade 26. 4. sal.
Kom og vær med til at præge klubbens fremtidige arbejde.

PROGRAM:

Kl. 16.30-17: Spisning
Kl. 17.15: Opstart af generalforsamling med formandens beretning, valg til bestyrelsen mm.

Vi er en del af en meget stor fagforening, hvor klubbernes rolle er super vigtig, til bl.a. at fremme det nære og det der for vores fag er vigtigt. Så få trommet kollegaerne sammen og mød op den 27/3
Vi glæder os til at se jer alle.

MVH Den Grønne Offentlige Klub

Kontaktperson:

Ina Rasmussen tlf. 27 15 00 13

Det sker i fagforeningen

1. halvår 2012 - www.3f.dk/bjmf

Faste begivenheder:

- Hver mandag kl. 10.00: A-klubben mødes. Trekronergade
Hver mandag kl. 16.25: Gymnastik for ældre svende og gamle gutter. Trekronergade.
Hver tirsdag kl. 10.00: JBF Efterløns- og pensionistklub mødes. Trekronergade.
Hver torsdag kl. 16.00: Tegning for lærlinge. Mølle Allé.
Hver torsdag fra kl. 14:30: Mød andre kollegaer og få en faglig snak i fagforeningen
Den sidste torsdag i måneden kl. 16.00: Freds- & solidaritetsudvalg (internationalt). Trekronergade

Januar 2012

- 30/1 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.

Februar 2012

- 6/2 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.
8/2 kl. 12.00: Generalforsamling i Gartneres Seniorklub. Trekronergade.
13/2 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.
20/2 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.
27/2 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.
29/2 kl. 16.00: Generalforsamling i Snedkerstiftelsen. Mølle Allé

Marts 2012

- 1/3 kl. 16.00: Mæglingssudvalg Snedker-Tømrer. Mølle Allé
5/3 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.
12/3 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.
19/3 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.
14/3 kl. 16.00: Bestyrelsesmøde i Snedker-Tømrernes Branche-klub. Mølle Allé
20/3 kl. 16.30: Generalforsamling i Privatansatte Gartneres Klub. Trekronergade.
21/3 kl. 16.00: Miljøudvalgsmøde (snedker-tømrer). Mølle Allé
26/3 kl. 16.00: Motion og debat for kvinder i byggefagene. Mølle Allé.
27/3 kl. 16.30: Generalforsamling i Den Offentlige Grønne Klub. Trekronergade.
30/3 kl. 17.00: Tildrinking af nyudlærte svende. (Tømrere og Snedkere). Mølle Allé.

April

- 11/4 kl. 16.00: Bestyrelsesmøde i Snedker-Tømrernes Branche-klub. Mølle Allé
19/4 kl. 16.00: Generalforsamling i Snedker-Tømrernes Branche-klub. Mølle Allé
24/4 kl. 16.00: Miljøudvalgsmøde (snedker-tømrer). Mølle Allé

BILLEDPRISLISTEKURSER

Kurset henvender sig til alle tømrere og snedkere, der arbejder under bygningsoverenskomsten, og arbejder på akkord eller skal til det i nærmeste fremtid

FORMÅL:

Formålet med kurserne er at give dig kendskab til tømrer- og snedkerprislisten, for derigennem at hæve indtjeningen og sikre en effektiv udnyttelse af gældende overenskomst og prisliste.

INDHOLD:

Kurserne er bygget op om akkordarbejde på bygningsområdet :

- Gennemgang af forudsætningerne
- Akkordtildeling
- Akkordaftaler
- Akkordprislistens opbygning
- Udføre regnskaber i Billedprislisten
- Behandling af uoverensstemmelser i forbindelse med akkordarbejde

UDBYTTE:

Efter kurset vil du være bedre til:

- at indgå akkordaftaler og akkordtildeling
- at sikre, at der løbende indgås akkordaftaler for arbejde, der ikke er indeholdt i prislisten
- at forhandle priser
- at udbrede kendskabet til akkordarbejde

TILMELD DIG ET AF FØLGENDE:

FIU-nummer	Antal	Tid	Sted
2031-12-00-01	18	20/02-22/02	Laugesen Have
2031-12-00-02	18	12/03-14/03	Rørvig Centret
2031-12-00-03	18	01/10-03/10	Rørvig Centret
2031-12-00-04	18	26/11-28/11	Laugesen Have

TILMELDING:

Er du medlem af BJMF skal du tilmelde dig til: Lene Neerup

Tagdækkernes Landsklub 1987 - 2012

Tagdækkernes Landsklubs 25 års jubilæum

LØRDAG DEN 25. FEBRUAR 12.00 TIL 17.00.

Bygningsarbejdernes Fagforening, Lumbyvej 11, 5000 Odense

I anledning af foreningens jubilæum afholdes en selskabelig sammenkomst efter klubbens generalforsamling (se dagsorden side 20). Medlemmer, samarbejdspartner og venner er velkomne.

Der vil blive arrangeret fællestransport, så har du lyst til at deltage, kontakt da: Helge Hansen, tlf.: 40 17 02 94 eller på: helge.hansen@3f.dk

Seniorklubbens PROGRAM

FEBRUAR

- 1/2** kl. 10:30: Banko
8/2 kl. 10.30: Kammeratdag
6/2 kl. 10-12: Kontortid
15/2 kl. 12.00: Fastelavnsfest
Pris: 20 kr.
22/2 kl. 10.00: Besøg på Metro
29/2 kl. 10.30: Kammeratdag

MARTS

- 5/3** kl. 10-12: Kontortid
7/3 kl. 10.30: Banko
14/3 kl. 10.30: Kammeratdag
21/3 kl. 12.00: Buffét.
Pris 50 kr.
28/3 kl. 10.30: Kammeratdag

APRIL

- 2/4** kl. 10-12: Kontortid
11/4 kl. 10.30: Banko
18/4 kl. 10.30: Kammeratdag
25/4 kl. 12.00: Forårsfest
Pris: 20 kr.

MAJ

- 2/5** Ud-i-det-blå.
Pris: 200 kr.

Alle arrangementer afholdes på Mølle Allé.

Kontortid: første mandag i måneden, kl. 10-12. Tlf.: 88 92 89 86

Gartnerens Seniorklub

Mødeplan forår 2012

DEN 8. FEBRUAR, KL. 12.00

Årlig generalforsamling.
BJMF, Trekronergade 26, 1. sal

DEN 14. MARTS, KL. 12.00

Henning Jensen om KZ-ophold i Tyskland.
BJMF, Trekronergade 26, 1. sal

DEN 11. APRIL, KL. 12.00

David Gibson, 3F, om den faglige og politiske situation.
BJMF, Trekronergade 26, 1. sal

Jord & Beton - Isolering & Tag- paparbejdernes

EFTERLØNS OG PENSIONISTKLUB

I BJMF AFHOLDER

GENERALFORSAMLING

TIRSDAG DEN 21. FEBRUAR 2012.

Kl. 10.00 i Fagforeningens store sal, (stuen.) Trekronergade 26 Valby.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest, 8 dage før generalforsamlingen

NB.

Efter generalforsamlingen vil der være en bid brød!

På klubbens vegne
Kjeld Hansen / formand

MØD OP!

Generalforsamling i De Forenede Snedkere af 1862

Tidligere TIB'ere, som nu er medlem af BJMF, indkaldes hermed til generalforsamling.

D. 29. FEBRUAR

KL. 16.00
MØLLE ALLE 26
2500 VALBY

DAGSORDEN:

1. Valg af dirigent
2. Information fra formanden
3. Valg af 7 personer til Repræsentantskabet

Med venlig hilsen

Steen Pagh
Formand

NB. Der er Repræsentantskabsmøde efter generalforsamlingen.

Afdøde kolleger

Mogens K. Bachmann	Tømrer	050724	14-12-2011
Karl J. Hansen	Offentlig	240143	10-12-2011
Erik Larsen	Offentlig	160760	06-12-2011
Svend Gasberg Jensen	Tømrer	290736	04-12-2011
Jan Reif Nielsen	Offentlig	100732	04-12-2011
Preben Asbeck	Beton	130226	04-12-2011
Arne Madsen	Murer	130745	01-12-2011
Dan W. Børgesen	Isolatør	050336	30-11-2011
Bent S. Nielsen	Beton	051039	30-11-2011
Claus T. Pedersen	Tømrer	150252	29-11-2011
Kate Ea Nielsen	Tømrer	270439	29-11-2011
Ernst Nielsen	Beton	220142	28-11-2011
Knud Erik Henriksen	Tømrer	100643	27-11-2011
Jimmy Nilsson	Murer	040649	26-11-2011
Preben Jensen	Murer	050631	26-11-2011
Peter Christoffersen	Tømrer	260645	20-11-2011
Leif Jensen	Offentlig	270445	20-11-2011
John Aagaard Jensen	Tømrer	031231	18-11-2011
Kurt Petersen	Murer	070243	15-11-2011
Jørgen Karup Petersen	Tømrer	201229	14-11-2011
Ole Samsø Holmqvist	Tømrer	211033	10-11-2011
Ole Gravensten	Beton	280945	10-11-2011
Villy Thomsen	Murer	060138	05-11-2011

Ære være deres minde

ÅBNINGSTIDER

RECEPTIONEN

Mandag-onsdag 8.30-15.30
Torsdag 8.30-17.00
Fredag 8.30-12.00

FAGLIG AFDELING

Mandag-onsdag 7.00-15.30
Torsdag 7.00-17.00
Fredag 7.00-12.00
(Faglig afdeling på Mølle Alle åbner kl. 8.00)

A-KASSEN

Mandag-tirsdag 8.30-15.30
Onsdag lukket
(dog åbent i receptionen)
Torsdag 8.30-17.00
Fredag 8.30-12.00

SOCIALRÅDGIVERE

Mandag-onsdag 9.00-12.00
Torsdag 9.00-17.00
Fredag 9.00-12.00

I nødsituationer kan du uden for åbningstiden ringe på 70 30 08 26 (mellem kl. 18 og kl. 09)

Telefon & kontakt:

Telefon: 70 30 08 26
Mail: bjmf@3f.dk

PORTRÆTET

Kazimierz & Wiestaw

Brødre, polakker og medlemmer af BJMF

TEKST OG FOTO **LOTTE OTT**

De kom til Danmark, da byggeriet boomed og der manglede håndværkere. Nu seks år senere har de slået rødder her, og de har ikke planer om at vende tilbage til Polen.

Kazimierz og Wiestaw Wojcik er ud af en børneflokk på 13. Tre brødre og en søster er endt i Danmark, dertil kommer koner, kærestes og børn – og særligt det sidste gør det svært at rejse, for børnene synes, at Polen er u-land, siger Kazimierz.

De kæmper hårdt med det danske sprog og oplever, at deres børn – også de helt små – behersker det med lethed. Det går nu også meget godt for dem selv. De forstår og taler dansk.

KONTAKT MED FAGFORENINGEN

De to brødre har fulgt hinanden i mange år rundt på byggepladserne. De var ansat i det tyske firma Lindner og arbejdede i Polen, Tyskland og Danmark.

Det var problemer med Lindner i Danmark, der satte Kazimierz i kontakt med fagforeningen, og der har han og Wiestaw været siden.

De har arbejdet hos blandt andre firmaet Jakon, de har været rundt om stilladsbranchen, og nu er de igen tilbage på tømrerområdet. Men krisen er hård – også for de to polakker.

TRÆT AF SVINDLERE

De små svindelfirmaer vil gerne have polakker ansat, men ikke hvis de, som brødrene Wojcik, vil have ordnede forhold og siger nej til at arbejde sort.

De har netop været ansat i et firma, JL Totalentreprise, hvor tingene ikke var i orden, og mens Fagligt Fokus taler med dem, venter de nervøst på, at firmaet indbetaler, det de er blevet dømt til i en faglig sag.

(Fagligt Fokus vender tilbage til JL Totalentreprise i et senere nummer.)

Brødrene Wojcik er med i Den polske faglige Klub, der samler de organiserede polakker fra især byggeområdet. Klubben er både et socialt og fagligt netværk. ■

Kontakt til Den polske faglige Klub:
Robert Olejnik, robert.olejnik@3f.dk, tlf.: 88 92 89 90

DANMARK

PP

Magasinpost MMP

ID-nr: 42497